

تأثیر مخلوط عصاره الکلی سیاهدانه و عسل بر غلظت سرمی استروژن، پروژسترون و گنادوتروپین ها

در موشهای صحرایی ماده

، سیده نرجس ناصران*^۱، مختار مختاری^۲، محمود عابدین زاده^۳

۱- نویسنده مسئول ، گروه زیست شناسی، واحد کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، کازرون، ایران

۲- گروه زیست شناسی، واحد کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی، کازرون، ایران

۳- گروه فیزیولوژی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی

چکیده

سابقه و هدف: مسائل مربوط به باروری و ناباروری همیشه ذهن بشر را به خود مشغول داشته است. بسیاری از اختلالات جنسی مانند ناباروری ریشه در عدم تعادل مواد شیمیایی و هورمون ها در بدن دارد. با توجه به استفاده وسیع از عسل و سیاه دانه در طب سنتی و کاربردهای وسیع درمانی آن ها، در تحقیق حاضر اثرات احتمالی مخلوط عصاره الکلی سیاهدانه و عسل (معجون دوسین) بر غلظت سرمی گنادوتروپین ها، استروژن و پروژسترون در موش صحرایی ماده بالغ مورد بررسی قرار گرفت. مواد و روشها: در این پژوهش تجربی ۳۲ سر موش صحرایی ماده بالغ نژاد ویستار، با وزن ۲۰-۲۲۰g به ۴ گروه ۸ تایی تقسیم شدند. گروه کنترل بدون تیمار دارویی و گروه شم، نرمال سالیین دریافت کرد و گروههای تجربی ۱ و ۲، مخلوط عصاره الکلی سیاهدانه (۶۰ و ۱۲۰ mg/kg b.w) و عسل (۲۴۰ و ۴۸۰ mg/kg b.w) را به ترتیب با دوز حداکثر و حداقل (دوسین ۱ و دوسین ۲) بصورت گاواژ به مدت ۲۸ روز دریافت کردند. یک روز پس از دریافت آخرین وعده معجون نمونه خون از موشها برای اندازه گیری هورمون های LH، FSH، استروژن و پروژسترون جمع آوری و با روش الیزا مورد سنجش و مقایسه قرار گرفت. یافته ها: نتایج نشان داد که میزان هورمون LH در گروه تجربی ۲ در مقایسه با گروه کنترل و شم به طور معنی داری ($p < 0.05$) کاهش یافت. میزان هورمون استروژن در گروه تجربی ۲ در مقایسه با گروه کنترل و شم به طور معنی داری ($p < 0.05$) افزایش یافت. همچنین غلظت هورمون پروژسترون در گروه های تجربی ۱ و ۲ نسبت به گروه کنترل و شم افزایش معنی داری ($p < 0.05$) داشت. اختلاف معنی داری ($p < 0.05$) در میزان هورمون FSH نسبت به گروه کنترل و شم مشاهده نشد. نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که، مخلوط عصاره الکلی سیاهدانه با عسل (معجون دوسین) می تواند سطح سرم استروژن و پروژسترون را افزایش داده و. با ایجاد تغییر در محور هورمونی هیپوفیز - گناد در فعالیت های تولید مثلی موثر واقع شود.

کلمات کلیدی: سیاه دانه، عسل، دوسین، ناباروری، LH، FSH، استروژن، پروژسترون، موش صحرایی.